

Embætti
landlæknis
Directorate of Health

Ávísanir ávanabindandi lyfja eftir sérgreinum lækna á Íslandi

Lyfjateymi Embættis landlæknis:

Ólafur B. Einarsson sérfræðingur, **Andrés Magnússon** fíknigeðlæknir

Árið 2018 drógust ávísanir ávanabindandi lyfja saman um 3,4% á Íslandi miðað við árið á undan. Munar þar mest um ávísanir á ópióíða. Sem dæmi drógust ávísanir oxýcódon saman um 15,6%. 2112 lækna, tannlækna og dýralækna ávísuðu ávana-bindandi lyfjum á árinu en aðeins um 360 lækna ávísuðu meira en 10.000 dags-skömmtum og mega teljast virkir í ávís-unum þessara lyfja. Fjórutíu stórtækustu læknarnir ávísuðu 26% af heildarmagni ávanabindandi lyfja og 100 stórtækustu lækna ávísuðu 47%. Það er því tiltölulega fámennur hópur lækna sem ber þungann af ávísunum ávanabindandi lyfja.

Þegar ávísanir ávanabindandi lyfja eru skoðaðar eftir sérgreinum sést að hlutur heilsugæslulækna vegur þýngst, (sjá mynd). Ávísanir ávanabindandi lyfja hafa nærri tvöfaldast síðustu 15 ár, voru tæplega 10 milljón dagsskammtar árið 2003 og fóru mest í rúmlega 18 milljón dagsskammta árið 2017. Heimilislækna og lækna með almennt lækningaleyfi ávísu 55% af öllum ávanabindandi lyfjum árið 2018 og geðlækna ávísu 13,4%.

Af þeim 100 læknum sem ávísu mest af ávanabindandi lyfjum voru 59 heimilislækna, 12 geðlækna og 11 sérfræðingar í sjúkdómum barna. Heimilislækna eru því

einna stórtækastir við ávísun ávanabindandi lyfja.

Um 90.000 manns leystu út ávanabindandi lyf á árinu. Þar af fengu 302 ávana-bindandi lyf frá 10 eða fleiri læknum. Margir hafa ekki fastan heilsugæslulækni og fá því sömu lyfin hjá fleiri læknum. Í slíkum tilvikum er erfitt að koma í veg fyrir mikla notkun ávanabindandi lyfja. Um 450 manns fengu samanlagt meira en fimmfaldan skammt ávísuðan á árinu af ávanabindandi lyfjum, sem jafngildir meira en 16 töflum af parkóðin forte á dag.

